

čarjev, mizarjev in tesarjev itd. pa polno listnico banjk še po vrhu; stavba mu jo bo že osušila.

Kar se tiče pogodbe, bodisi z zidarjem ali tesarjem itd., poštenim ljudjem ni svetovati, ker vsako krat lahko trpi in zgubi — ali gospodar ali rokodellec. To pa vestnega, poštenega človeka vznemiri. — Zadost, ako gospodar zezve od rokodelca: za kolik denar mu to ali uno naredi. Potem pa se naj na večje plačilo pripravi, ker vsak rokodellec manje pove, da gospodarja ne prestraši. — Inače mu prične delati, in ker vidi odkrito škodo, v sredi stavbe delo popusti! — Sedaj pa si pomagaj. — Morda mi porečeš: pa ga bom tožil! — Dragi moji, kateri budalo pa bo letal od Poncija do Pilata, in še si večjo škodo narejal z gubo časa, denarja, trudnih nog in odlaganjem stavbe?! — Trpeti moraš, če si pohlevna, vestna in poštena duša. Naj ti le rokodellec pravično razkaže večje stroške; pa ga plačaj. — Po tem pa z Bogom! Saj sem rekel: stavba, zlasti pa rokodelci ti bodo polno listnico banjk že osušili. Zato: „ker v obče vsi delavci posebno pa rokodelci preveč lažejo“. —

To je tisti vrag, ki navadno ljudi v pesti ima. Ta hudičeva laž pa ne škoduje samo gospodarju, temuč tudi rokodelcem. Gospodarju škoduje na materialu ali pripravljeni robi za stavbo, vzlasti takrat, ako še ni vsa roba na stavbinem mestu zložena. Tatinski zločini pridejo, si izberejo brez vesti in strahu pred Bogom reči, ktere jim dopadajo: late, blanje ali deske, dila, rila, apno itd. in hajd domu z njimi misleči: saj še je dosti take robe, če ravno to ali uno odnesem! — Grdoba prismojena ne pomisli, kadar katero reč za stavbo pripravljeno krađe, sebi le kakih 30 ali 50 krajcarjev prinese, a gospodarju ali lastniku pa za 5 do 10 gld. in še čez kvara naredi, ki mora po tem na novo, drugo reč kupiti, ali kako drevo posekati brez ozira na čas, stesati, težake in vozače platiti, ter še pri vsem tem slabšo reč, surovi les porabiti, ki mu komaj 5 ali 10 let trpi! — Takih grehov se tudi zidarji in tesarji vdeležujejo, ki vedno obljubujejo zgotoviti početo delo — za gotovi denar — pa ga odlagajo; in tako odurnim, črnim tatom priložnost dajajo, ker robe brž ne porabijo in ne zdelajo.

(Dalje prihodnjic.)

Dopisi.

Hajdina pri Ptuj 15. vinotoka. Vino in narodnost letošnjega leta bode gotovo v zgodovini še našim vnukom v zlatem spominu, ali kaj koristijo gole besede, ako jih djanja ne spremljajo. Gledajmo toraj, da narodnost in letošnje vino svojim vnukom čisto in neokaljeno ohranimo.

Kjer koder je koji Sloven in mu okolnosti dovolijo, ali celo njegova hiša zahteva, naj ne zamudi z domačo kaplico letošnjega pridelka svojo hišo oskerbeti za več let, ker znajo slaba vinska leta priti, in bo torej letošnje vino zmirom kapital pri hiši. Cena je gotovo nizka! Od 40—60 goldinarjev štrtinjak brez posode, se dobi dobro blago.

Jabelk se je letos tudi precej iz slovenskega Štajerja prodalo. Pri Ptuj je bilo na Dravi 44 šajk, pri Mariboru kakih dvanajst, in više gor ravno toliko, tudi pri Ormožu in Središču in pri Radgoni na Muri je bilo kakih deset šajk za jabelka pripravljenih. — Vzemimo to vse skupaj, tako se je letos do 96 šajk doljnoštajarskih jabelk po vodi odpeljalo. — Vsaka ta velja čres sto goldinarjev, in nosi do 55 štertinkov jabelk; štertink se je kupoval od 9 do 12 gld. na deželi.

Se ve, da prekupcev in mašetarjev ni menkalo! — Sadje je šlo po vodi v Slavonijo, Srbsko in spodnjo Ogersko. Dobiček sicer ni velik pri nas ostal, vendar kakor reč kaže, sta bili komunikacija in sadjoteržje za letos dovolj živahni.

Sila potrebno zato res bi bilo, če bi se učenje sadjoreje že v kratkem v naše narodne šole upeljalo, kar ni zlo težka stvar. —

Od Savine. Slovenski tabori našim nasprotnikom še vedno v želodec leže. Pravi izobraženi Nemci sicer ne razodevajo svojo sovraštvo do slovenskih tirjatev, veliko jih je, kateri celo pripoznavajo naše pravične namene. Toliko bolj pa tisti mešetarji nemške kulture, kateri so enkrat kot ne-

omikani Slovenci se k spavanju vlegli, drugo jutro pa kot izobraženi Nemci se zdramili, si prizadevajo zdaj modrost svoje puhle glave med našimi kmeti razširiti. Ti modri-njaki trobijo vsi iz enega roga, mahoma se previdi, da imajo v Celju svojega kapelmajstra, kateri jih trobiti uči. Od vseh krajev slišimo njihovo lažnivo godbo, ali vendar še nismo slišali, da bi se bil kaki medved vlovil, ki bi hotel po tej muziki plesati. Nedavno je neki mesar Celjski našim kmetom razlagal, da beseda tabor, ako se od zadaj bere, se glasi Robot to je tlaka, in da tisti kateri slovenske tabore osnujejo druga ne nameravajo, kakor sopet tlako vpeljati. Prav pametno mu je rodoljubni kmet, kateri tudi Slovenskega gospodarja bere, zavrnil: da tlako so nekdanj, dokler še Slovenci vrednost svoje narodnosti poznali niso, le Nemci med nami vpeljali, zdaj pa ko je tlaka za zmirom odpravljena, bi Nemci in pa naši odpadniki se še vedno radi od naše revnosti in nevednosti bogatili, zato tudi tako črtijo slovenske knjige in časnike, koji podučujejo Slovence. Treba je tedaj, da se vsi Slovenci zedinimo in skupno svoje pravice branimo, drugač bi se res moglo zgoditi, da nas naši brezsrčni in brezvestni odpadniki še na tlako spravijo. Mi Slovenci imamo rodovitno zemljo in miho obnebe, lepo domovino, ona nas bode zmirom zvesto redila, nam ni tedaj treba po svetu fig in rožič prodovat hoditi, in se zavolj tega nemškega učiti, mi najdemo doma dela in kruha dovolj. Kdor pa ptuji med nami hoče biti in živeti, ta naj se po našem obrača. Mi Slovenci še nikdar nikoga nismo naprosili, da je iz ptujih dežel se med nas podal, kadar pa mi med Nemce ali pa Italijane gremo, nam še pa tudi nikdar ni šlo toliko čez pamet, da bi hoteli drugim svojo narodnost posiliti.

Politični ogled.

17. t. m. se je začel spet državni zbor na Dunaju, zbralo se je vendar tako malo poslancev, da se je komaj sklepati moglo. Tirolec, Poljakov in Slovencev je bilo malo nasečih. Naj prej je bila obljuba novih poslancev. Na to se je bralo več dopisov ministerstva notrajnih zadev, s katerimi se je oznanilo, da je nekoliko sklenjenih postav cesar potrdil, Grof Taaffe začasni predsednik ministerstva predloži, da bi se izvanredno naredbe v Česki potrdile. Predlogu je pridal obširno nagibe, kateri so vlado do tega silili in tudi dokaže, da se je vse to godilo v postavih mejah decemberske ustave. G. minister izreče željo, da bi le spet, ko naj hitrej, mogoče bilo te naredbe odstraniti. Herbst predloži osnovo postave o imenovanjih naredbah in dalje osnovo postave, kako bi se skusilo pobogati zakonske, ki se hočejo ločiti in naznanja, da je tiskovno postavo cesar potrdil. M. Plener predloži dopolnilna doličila zastran kupčijske pogodbe z Anglijo.

Zdaj so tudi uradniki ministerstva zunajnih zadev morali priseči na novo ustavo.

Državni kanceler Beust je zunajnim diplomatskim agentom poslal okrožno pismo, ki opravičuje oklice izjemnih naredb v Česki.

Iz Česke čujemo res prav čudne stvari, posebno kar se tiče svobode naj novejših dobe. Na prazen glas, da so se v Kolinu neka okna pobila, je c. k. vodja namestništva Koler hitro odposlal vojake tamo. V soboto je poslednji objavil nov razglas, v katerem prepoveduje vse shode in tabore, prepoveduje zbranje na crkvenem žegnauju v Mihlo-vem, in žuga, da bodo po vsej ostrosti kaznovani, ki bodo proti temu razglasu delali. Okrajnim zastopništvom je dalje zaukazano, naj povedo občinskim županom, da se bodo v posameznih soseskah vojaške eksekucije razpostavile, ako ne bodo odvrčale vsak nepokoj. Gimnazialni učenci ne smejo nikih znamenj nositi.

Novega časopisa „Zvon“ je bila prva številka konfiscirana.

Iz Prage so došli glasi, da bode knez Adolf Auersberg cesarski namestnik v Česki, dozdej je vendar tako dolgo vzel odpust, dokler bo trajal vezdajni izjemni stan. — Do tečas pa še se more mnogo premoniti! — Bivši minister grof Mensdorff bo mesto kneza Montenuovo poveljuj v Česki; grof Sigmund Thun pa bo viši deželni maršal. —

Naredbe, da se na Českem policija pomnoži, še se zmirom delajo; tako je došlo 34 žandarov iz Berna v Prag,

iz Dunaja, Gradea in Ljubljane pa so došli policijski uradniki. —

V praškem mestnem zboru je bilo 13. t. m. naznanjeno, da se je mestna policija dala v vladine roke.

Pravi se, da bo znani Josip Žuvič minister za Hrvasko, ako se namreč pogodba med Hrvati in Madžari v Peštu popolnoma dokonča.

Ker pogodba med Hrvati in Madžari nema prej veljave kot zakon, dokler se ne reši vprašanje, kam dojde Reka, so poklicani v Pešt Žuvič, Šuhaj in grof Pejačević, da se enkrat posvetujejo z madžarskim odborom. Tudi v Reko se je telegrafiralo, naj pošlje svojega poverjenika.

17. t. m. se je začelo posvetovanje onega odseka deželnega zbora v Peštu, ki ima izdelati načrt postave, o ravnopravnosti nemadžarskih narodov na Ogerskem. Predsedoval je Somssih, nasoč je bil Andrassy in Eötvös. Misli se, da bodo seje prav viharne. Slovanje in Romanje hočejo stopiti iz odbora, ako se ne vzame za podlago posvetovanju predlog g. Horvata.

V Florenci se na cestine vogle zmirom pribijajo puntarski pozivi, ki vabijo ljudstvo, naj bi zgrabili za orožje, oklicali republiko, pobili duhovstvo, kapitaliste itd., policija ima zato polne roke opravila. Kamo se bo to vse peljalo, če se na ta način vzbujajo naj niže strasti?

Iz Pariza se piše, da hoče Napoleon svojo armado znižati in da zdaj ima samo 354.000 oboroženih vojakov. Tudi pred avstrijsko-prusko vojsko se je celo ednako trdilo glede na vojaščino teh držav in vendar je bila krvava vojska. —

Iz Španjolske pa se piše, da se je škof iz Taragone vzdignol soper zmagovalno revolucijo za Burbona Karla VII. in da ima više 2000 oboroženih mož. — Ministerstvo je določilo, da se morajo vsi jezuitovski samostani v treh dnevih zapreti — njihovo premoženje bo narodno premoženje. — General Prim preklicuje vest, da bi bil prijel denarno pomoč iz Prusije in pravi, da se je Španija iz lastne moči in s krvjo svojih otrok osvobodila. Vzdajna španjolska vlada je dobila v angleških bankah 700 milijonov realov na posodo. Kdo pa bo nastopil vlado na Španjolskem, še ničesa ni gotovega. Ena precej mogočna in delavna stranka je za republiko. Prim je za angleškega princa Alfreda. Serano pa za unijo (zvezo). Provizorična vlada pa misli pred sklepom deželnih zastopnikov (kortezov) povdarjati potrebo monarhije in vlado ponujati portugalskemu kralju.

Novičar.

„Graz. Volksblatt“ piše, da se je 3. t. m. v Gradcu ustanovilo politično konservativno društvo in da je bil baron Buol enoglasno oklican za predsednika, v osnovni odbor pa so bili voljeni gg. J. Karlon, prof. dr. Maassen, Landerl in Pogačnik. Glavni namen temu društvu je, braniti erkvne pravice, krepčati avstrijski patriotizem in ljubezen do domovine.

V Ogerski je letos toliko vina prirastlo, da skoraj niso mogli dobiti zadosta sodov in da se je ponujalo vedro vina za vedro soda.

Olmuškemu nadškofu se je naložilo prvič 2000 gld., drugič 5000 gld. globe, ker noče izročiti zakonsko-pravdnih pisem.

Vrednik „Narodnih novin“ g. Kout je skoraj vsak dan obsojen na jeden mesec težke ječe in da plača 1000 gld. globe, 16. t. m. so ga celo obsodili na 8 mesecev težke ječe in da zgubi 1000 gld. kaveje.

„Primorec“ piše, da Tržaški magistrat, ki je tudi za okolico postavljen, nema ni enega uradnika, ki bi dobro znal slovenski.

Francosko ministerstvo vojaštva je že mnogo nakupilo in še dalje kupuje v Avstriji uznja, konj in volov. Znamenje da bo mir ali kaj?

Občina Arlica-Janževrh in s. Anton na Pohorju ste se te dni poslali prošnji do vis. dežel. zbora (do dežel. zbora), da bi se naj upeljal slovenski jezik v šole in urade in se naj Slovenci zedinili pod jedno narodno slovensko upravo.

Českim vrednikom časnikov se je zapovedalo, da morajo zapovedane liste dve uri prej k uradom poslati, ko se izdajajo časniki.

Znani prerok vremena v Pragu Zajček prorokuje za letos sušno jesen in toplo zimo.

Cislajtanija ima zdaj tri generale na poglavarstvih sedeh: v Pragi, v Trstu in v Dalmaciji.

17. t. m. se je na Dunaju slovesno odprla vrtnarska šola, ktero je osnovalo tamošnje vrtnarsko društvo, nasoč je bil tudi minister kmetijstva g. Potočky. Dozdej je prijeto 30 učencev, podučuje pa jih šest profesorjev in trije vrtnarji.

Česki plemenitaši so imeli pri grofu Kavnicu posvetovanje.

Na Českem se bodo tista okrajna zastopništva, ki so iste prvosednike spet volili, kateri niso bili potrjeni od cesarja, razpustila in bo uradoval ces. komisar.

Vodnik c. k. namestništva v Pragi je zapovedal da časnika „Narodni Novini“ in Posel z Prahy ne smeta več izhajati.

Naj novejša vesti iz Španjolski pravijo, da hočejo napraviti federativno republiko.

5 gld. globe za vsakega ministra. Ogersko ministerstvo je v svoji zadnji seji sklenolo, da mora prihodnji vsaki minister 5 gld. globe plačati, ki ne dojde ob določnem času k seji.

Slovensko slovstvo.

Nauk v telovadbi.

Prvi del te knjige, ktereja je že izdelal „Južni Sokol“, začel se je prodavati. Prevzelo je to knjigo novo Sokolsko društvo in misli nadaljevati delo, ko bi se naj hitrejši dosti razprodalo omenjenega prvega zvezka. Ta obsega: Kratak vvod, „Proste vaje“, in „posebne vaje“. Nekatere iz med prostih vaj so popisane v deseterih vrstih (A—J). Gradivo je naj prej sestavil izurjen prvosokol g. Viktor Kolorito in sicer nemški; poslovenil pa je jo g. Franjo Levstik. Če ravno je prestavljenje bilo zelo težavno, ker se celo ni bilo slovenske terminologije o tem, je naloga vendar izvrstno rešena in v resnici se sme ponašati s tem delom slovensko slovstvo. Gotovo bo tudi dobro došla vsem prijateljem telovadja. Knjižica se priporoča za praktično rabo že zaradi tega, ker ima pridjanih 50 prav ličnih podob v kamnotisku. Vnanja oblika je prav lepa, cena po vsem tem gotovo prav nizka. En iztis velja 40 kr. Dobiva se v Ljubljani pri Ed. Hohnu, bukvarju na starem trgu in pri čitalnišnem strežaju Tomažiču. Rojaki sezite po tej knjigi!

Tržna cena

pretekli teden.

	V Varazdinu	V Mariboru	V Celju	V Ptuj
	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	4 —	4 45	4 80	4 80
Rži	3 —	3 —	3 50	3 30
Ječmena	2 80	—	3 20	—
Ovsa	1 50	1 90	1 60	—
Turšice (kuruze) vagan	2 10	3 20	2 70	2 90
Ajde	3 20	—	3 20	—
Prosa	3 —	2 80	3 80	2 80
Krompirja	1 20	90	1 20	80
Govedine funt	— 18	— 26	— 24	— 25
Teletine	— 22	— 28	— 26	— 26
Svinjetine črste funt	— 28	— 28	— 26	— 26
Dry 36" trdih seženj (Klafter)	10 —	9 —	8 50	10 —
" 18" "	—	5 50	—	—
" 36" mehkih "	6 —	6 —	6 —	7 50
" 18" "	—	3 60	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 60	— 60	— 45	— 90
" " mehkega "	— 60	— 50	— 30	— 70
Sena cent	1 20	1 20	— 80	1 —
Slame cent v šopah	1 —	1 10	— 70	— 90
" " za steljo	— 80	— 80	— 60	— 70
Slanine (špeha) cent	42 —	40 —	45 —	40 —
Jajec, pet za	— 10	— 10	— 10	— 10

Cesarski zlat velja 5 fl. 49 kr. a. v.

Ažijo srebra 113.35.

Narodno drž. posojilo 62.40.

Loterijske srečke.

V Trstu 14. oktobra 1868: 7 59 41 83 42

Prihodnje srečkanje je 28. oktobra 1868.